

Փ Ո Ւ Ն Գ Ձ

ԹԻԻ 1166

ՇԱԲԱԹ

1877 Ս.ՊՐԻԼ 9

ԱԶԳԱՅԻՆ

Այս անգամ կրնամք քանի մը ազգային տեղեկութիւններ հաղորդել մեր ընթերցողաց, որոց հարկաւ ծանր եկաւ մեր մէջ քանի թերթերուն մէջ այս մասին տեղեկութիւններ, հակառակ մեր ամեն ջանից ու հետաքոտութեանց։

Կսկիսինք դարձեալ Սոյ խնդիրէն։ Քաղաքական ժողովոյ մէջ՝ որ երէկ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ նիստ ըրաւ, Սոյ Մկրտիչ կաթողիկոսէն այս անգամ եկած խիստ երկար գիր մը կարդացուեցաւ, որով կժանուցանէ թէ իւր վրայ կ'մնայ Սոյ կաթողիկոսութիւնը, բայց՝ ո՛չ Սիւ կերթայ և ո՛չ իւր պաշտօնն ու պարտաւորութիւնը կ'կատարէ, մինչև որ իւր նախորդներէն աւելի արտօնութեանց տէր չըլլայ ինքը։ Այս դրոյն վրայ որոշուեց թէ, առաջիկայ ուրբաթ օր խառն ժողով կ'ազմել, և առաջին գործ ընել Սոյ կաթողիկոսական խնդիրը։

Քաղաքական ժողովոյ մէջ երէկ գիր մ'ալ կարդացուեցաւ, որ Բ. Դրնէն եկած էր։ Կայսերական կառավարութիւնը բարեհաճեր է ծանուցանել Պատրիարքարանին, թէ Նիկիոմիդիոյ գիւղօրէից մէջ արմատաց տարապայման սղութեան և աղքատութեան պատճառաւ ժողովըրդեան ամենակարօտ վիճակի մէջ գլուխուիլը ծանուցանող պատրիարքական գիրը Շուրայի-Տէվլէթի յանձնուելով, յետ քննութեան որոշուեցաւ գրել Պոլսոյ քաղաքապետութեան, որ արմատիք և ուրիշ կարեւոր պիտոյք անյապաղ հոգացուի կառավարութեան կողմանէ՝ յիշեալ տառապեալ ժողովրդեան համար։

Շնորհակալութեամբ կ'հաշակեմք այս լուրը, ի ծանօթութիւն և յուրախութիւն մեր թշուառ ազգայնոց։

Ուրախ եղանք, իմանալով որ վանօրէից խորհուրդը հուսկ ուրեմն այս շաբթու նիստ ըրեր, և իւր պաշտօնին վերաբերեալ ինչ ինչ խնդիրներով զբաղէր է։ Կամալթեմք, որ անընդհատ շարունակէ իւր նիստերը, և եթէ հնար է՝ շաբաթը քանի մ'անգամ խորհրդակցութեան նստի. որովհետեւ՝ վանօրէից ներկայ վիճակին բարւոքման համար շատ խնամք և շատ աշխատութիւն պէտք է։ Յայտնի է, թէ այսօր հարկըրաւոր վանքեր ունիմք՝ անոք և անխնամ մնացած, կամ ապիկար ու շահաւէր անձանց ձեռքը խաղալիկ եղած։ մինչդեռ եթէ բարւոք տեսչութիւն և մատակարարութիւն ըլլայ՝ այդ վանքերը կրնան մեծապէս նշատել ազգային յառաջագիւլութեան համար։

Ո՛չ սակաւ ուրախութեամբ լսեցինք, թէ Ուսումնական խորհուրդն ալ ուղերւոյ որ տէրութեան զինուորական ու քաղաքական նորահաստատ վարժարանաց մէջ մեր ազգէն ալ բաւական թըռուով աշակերտներ գտնուին՝ թաղային վարժարաններէն ընտրեալ, - տեղական գիր մը հասուցեր է քաղաքական ժողովին, նշանակելով նաև խնդրոյն կարեւորութիւնն ու ստիպողականութիւնը, որպէս զի ազգը ապագային մէջ քաղաքային իրաւունքներէ դուրս չմնայ և ի դէպ չափաւայ։ Դժուրեւ արժանի է Ուսումնական խորհրդոյն այս նախահոգ անօրինակութիւնը։ Տարակցոյ չկայ, թէ քաղաքական ժողովոյ պարտքն է՝ ամենայն ուշադրութեամբ նկատողութեան տալով այսպիսի կարեւոր խնդիրներն, և անյապաղ դորձադրութեան ու յաջողութեան համար պէտք եղած միջնորդութիւնն ընել Բ. Դրնէն քով։ Քաղաքական ժողովն իւր փառքն ու փայլը կ'աւելցունէ, եթէ՝ սնտի խնդիրներէ խալառ զգուշանալով՝ ազգային հանրական օգտի ու յառաջագիւլութեան խնդիրներով միայն զբաղի։

Այս անգամ դարձեալ զարմանօք լըսեցինք, թէ Ս. Պատրիարք Հայրը մշտադիր է հրաժարական տալ։ Շիտակը զրուցելով մեզի հետ խիստ շատերը ցաւ ու ձանձրոյթ կ'յայտեն, յաճախ լսուած հրաժարականի ձայներուն համար։ Մերք կ'կարծեմք, թէ ազգը առհասարակ դո՛հ է իրմէ, անանելով որ կաշխատի պատրիարքական պաշտօնն ու պարտաւորութիւնը կարելի եղածին չափ արդիւնաւորապէս կատարել։ Եթէ դժուրեւութիւն մը կայ, ստէպ հրաժարական տալուն համար է։ Դիտեմք, թէ Պատրիարքութիւնը մանաւանդ ներկայ ժամանակիս մէջ ծանր է. գիտեմք, որ ազգը և մասնաւորապէս գաւառները բաղում պէտքեր ու կարօտութիւններ ունին, և դանոնք դո՛հ ընելու համար բազմադիմի դժուարութիւններ կան, սակայն ջանքն ու ժամանակը դիւրացուցած են և կ'երացունեն շատ դժուարութիւններ։ Մեր խորհրդոց ու խրատուց պէտք չունի Ս. Պատրիարք Հայրը. ո՛չ միայն իրեւ պատրիարք, այլ իրեւ եկեղեցական՝ որ ուխտած է մինչև ցմահ ծառայել օգտի Ազգին, ինչ որ ալ ըլլայ՝ պարտաւոր է աշխատիլ ազգին համար, և չհեռանալ Ազգին դորձոց գլխէն։

Եւ յուսացուի, որ այսօր կամ վաղը Շապին-Գարահիսարի գերապատիւ Առաջնորդին կողմանէ պաշտօնական տեղեկութիւն գայ Պատրիարքարան, թամբարայի վանուց հրկիզութեան ցաւալի

անցից վրայ։ Պատրիարքարանի ազգաբարութեան վրայ, Նորին գերապատիւութիւնը վերջապէս բարեհաճեր է հեռագրել թէ այդ անցից վրայ մանրամասն կ'տեղեկագրէ առանձինն նամակաւ։

Շապին-Գարահիսարի գերապատիւ Առաջնորդն եթէ ի սկզբան այսպէս վարուէր, այլևայլ դիտողութեանց տեղի տուած չէր ըլլար։ Եկեղեցականաց պարտքն է՝ իրեւ հայր գորովագութ ներել ժողովրդեան, եթէ երբէք յանգետըս կամ դիտութեամբ թերութեանց և չարազանցութեանց մէջ դանուի. և ո՛չ թէ զայրանալ և երես դարձունել։ Եթէ ներելի է մեզ, կառավարիմք Տ. Արքայամորթաւանի, որ վանքին խորհրդէն ելնելով՝ քաղաքը ժողովրդեան քով կրնալի, և նորա օգտին ու յառաջագիւլութեան համար ի մօտուստ աշխատի։ Յայնժամ ամեն թշնամութիւնք ու հակառակութեանք անշուշտ ընդ օդս կը ցնդին։

Իւսկիւտարի Սէլամիյէ թաղի Մամուկոնեան ընկերութեան յանձնարարութեամբ կժանուցանեմք, թէ վաղը, ապրիլ 10, թաղին վարժարանին մէջ Սիւսի Էֆէնտի Լըղինկեանեան պիտի տեսնալօսէ « Իգական սեռի դաստիարակութեան վրայ »։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ

Նոր բացուելիք Արքունի քաղաքային (Միլիթի) վարժարանին մէջ աշակերտ ընդունելու համար ապրիլ 2 էն 14 պայմանաժամ որոշուած ըլլալով, Ազգային Ուսումնական խորհուրդս կը հրաւիրէ սոյն վարժարանին աշակերտիլ ուղող Հայ երիտասարդներն, որ յառաջիկայ երկուշաբթի, երեքշաբթի և չորեքշաբթի առաւօտները, ժամ մինչև 6 ներկայանան Ղալաթիոյ Կեդրոնական վարժարանին մէջ Ազգային մատենադարանն, ուր Ուսումնական խորհուրդը պատրաստ պիտի գտնուի ներկայացող աշակերտները նախնական քննութեան մը յետոյ արձանագրելու, և չորեքշաբթի օրը յատուկ ցուցակաւ և Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր գլուխութեամբ պիտի յղէ Ղալաթա-Սարայի Արքունի Լիսէն. որպէսզի հոն սովորական քննութիւնը անցընեն Միլիթի վարժարանն ընդունուելու համար։

Փափաքող երիտասարդք 18 տարեկանէն վեր մինչև 30-35 տարեկան կրնան ըլլալ, բաւական է որ Լիսէին մէջ սահմանեալ քննութիւնը կարենան անցընել։

8 ապրիլ 1877

Կնիք Ուսումնական խորհրդոյ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Չորեքշաբթի օրէն յետոյ այլեւայլ կողմերէ մայրաքաղաքս թափած լուրերուն մեծագոյն մասն, մանաւանդ Ռուսիոյ վրայ տրուած տեղեկութիւնները՝ խորին ուշադրութեան արժանի են։ Խաղաղութեան նպատակաւոր և ո՛չ մէկ ծանօթութիւն չկայ. ամեն հեռագիր, ամեն տեղեկութիւն պատերազմին մոտալուտ ըլլալը կհաւաստեն։ Ռուսաց կայսրը վաղը կհասնի Գլինէվ, ուր մեծ պատրաստութիւններ եղած են, և ընդհանուր հրամանատարն հանդերձ բարձրաստիճան սպայիւք ընդ առաջ ելած է. ըստ ուսմանց՝ Նորին վեհափառութիւնը ներկայ և մասնակից պիտի դառնուի զինուորական յաջողութեան համար ըլլալիք եկեղեցական բարեմաղթութեանց, և մեծ զօրահանդիսի մը. և ապա Բեդրսպուրի դառնալով առ ժողովուրդն յայտարարութիւն մը պիտի ուղղէ և պատերազմ հրատարակէ ընդդէմ Թուրքիոյ և Եւսիս պիտի ըլլայ՝ ամսոյս 23 ին, որ Ս. Գեորգիայ տօնի օրն է։ Ռուսիա, կըսեն, գըլխաւոր և առաջին յարձակումը Ասիոյ կողմէն պիտի ընէ, և այս պատճառաւ է որ արդէն խիստ մերձ եկած է դէպ ի Օսմանեան սահմաններն։ Կա՛ն այնպիսի հեռագրեր ալ, որոց եթէ հաւատ ընծայուի՝ արդէն Ռուսանիա ալ բաղմամբ և ուս զօրք թափած են այլ և այլ կողմերէ։

Ռուսանիոյ իշխանութիւնն այժմ խիստ ծանր վիճակի մէջ կգտնուի։ Տարակոյս մնացած չէ, թէ այս իշխանութիւնը միաբանած է Ռուսիոյ հետ, և ամեն դիւրութիւն կընծայէ անոր, անշուշտ մեծամեծ խոստումներ ընդունած ըլլալով անկէց։ Եւրոպական կառավարութիւնք անտարբեր չեն տեսնուիր այս մասին. փարիզէն հեռագիր մը լուր կուտայ թէ Անգլիոյ՝ Գաղղիոյ և Աւստրիոյ կողմանէ ծանուցադիր մը զրկուեր է առ իշխանութիւնն, որով կ'այտարարեն թէ իւր արտօնութիւնները պիտի կորուսանէ, եթէ արդարեւ Ռուսիոյ յարի և նպատակէ աւնոր։ Մակայն, այսպիսի ազդարարութիւնք չեն կրնար ներդրածել Ռուսանիոյ, որովհետեւ ամենայն ինչ վճարեալ է. Ռուսիոյ հետ սերտիւ կապուած է, փութով զօրք կ'իթափէ իշխանութիւնը ի Գալաֆաթ, օսմանեան զօրաց անցքն արդիւրեւ և դիմադրելու համար. նոյն ինքն իշխանը մինչև երկաթուղոյն կայարանը յուղարկաւոր կերթ ալ զօրաց, կըաջալերէ, և անձնուիրական յայտարարութիւններ կընէ։

Պատերազմին անհրաժեշտ ըլլալը, ո՛չ միայն մասնաւոր լուրերէ, այլ և պաշտօնական բարձրագոյն կարգի քաղաքական անձանց խօսքերէն ալ կհաւաստուի իտալիոյ, Գաղղիոյ և Անգլիոյ նախարարք հրապարակային ատենախօսութեանց մէջ կստուգեն, և իտալիոյ ելեմտից նախարարը մինչև իսկ կատակած կը յայտնէ թէ, պատերազմը կրնայ ընդհանրանալ։

Գաղղիա վերջին փորձ մ'ալ ըրեր է, կըսէ հեռագիր մը, խնդրոյն խաղաղութեամբ կարգադրութեան համար. բայց չէ յաջողեր և ո՛չ ոք ի կառավարութեանց չէ օգներ իրեն։

Այս օրերս Թուրքիոյ լրագրութեան դիւտողութեան առարկայ եղած է՝ պարսից կառավարութիւնն ալ։ Պարսիկ բանակի մը կազմութիւնը օսմանեան սահմանաց մօտ, ուստ զօրավարաց Պարսկաստան անցնին, և ուստ ու պարսիկ կառավարութեանց մէջ տեսնուած սերտ յարաբերութիւնն ու ջերմ բարեկամութիւնը կհաւաստեն, թէ այս կողմանէ ալ դժուարութիւնք և թշնամութիւնք պիտի տեսնուին Բ. Դրան դէմ, մինչդեռ ըստ ամենայնի պարտաւոր է, կըսեն, պարսիկն զօրավիգն լինել Թուրքիոյ։ Ել-ձէ-վայիպ չկարծէր թէ ժողովուրդն՝ որ կրօնակից է թուրքաց, համամիտ ըլլայ պարսիկ նախարարաց, յորս կերևի թէ՛ կըսէ, Մահմադ Նէտիմներ կան իսկ Հագի-գէթ, յետ ինչ ինչ դիւտողութեանց, կը յաւելու թէ պարսից կառավարութիւնը ինքը պիտի լինայ՝ դիմացինին համար փորած խորխորատին մէջ։

Այսպէս ահա՝ աշխարհի մեծ մասը վեր ի վայր վիճակի մէջ է, և տակաւ կմերձենան արհաւիրաց օրերն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական վարժարանաց բարձրագոյն կարգի ուսանողներէն 15 հոգի Շէյխ Սիւլէյման Էֆէնտիի և Պասիբեթ լրագրոյն խմբագրապետին կողմանէ թէվիֆիք Էֆէնտիի հետ, երէկ մայրաքաղաքէս Բէշլէք երթալու համար ճամբայ ելան, ուր փոխադարձ այցելութիւն պիտի տան հունգարացեաց ինչան համակրութեան և սիրոյ օսմանցուց առ հունգարացիս։

Օգոստ. Սուլթանը 50ական ըրա ընծայեր է յիշեալ ուսանողաց։

— Օսմանեան երեսփոխաններն երէկ յատկապէս որոշեալ իհսանկէ շոգենաւով Վոսթրեթալով՝ կայսերական զրահաւորները պտըտեցան, Նորին կայսերական վեհափառութեան հրամանաւ։ Այս առթիւ զրահաւորաց մէջ ատենախօսութիւն ըրին երեսփոխաններէն ուսմանք. և ի պատիւ նոցա՝ զօրաց կողմանէ նուազածութիւն և նաւային հանդէս եղաւ։ Երեսփոխանը շնորհակալեաց ուղերձ մը կ'առաջանան՝ օգոստոսիառ Սուլթանին այս յարգական շնորհաց համար։

— Պարզիլիոյ կայսրը՝ որ անցեալները մայրաքաղաքս ալ եկաւ, առաջին աստիճանի պատուանշան ընծայեր է օգոստոսիառ Սուլթանին։

— Գատական նախարարի խորհրդական Վահան Էֆէնտի՝ որ յատուկ պաշտօնով Եւրոպա կգտնուէր, դարձաւ մայրաքաղաքս։

— Անգլիական դեսպանը երէկ երեկոյ մայրաքաղաքս հասաւ։

— Օգոստ. Սուլթանն հրամայեր է, որ այսուհետեւ ուրբաթ օրերը կէս օրէն մինչև 11 բաց ըլլայ եւլադ Բէօշլին պարտէզը, հասարակաց համար. և զինուորական դործոց պաշտօնատունէն, Թօֆհանէէն ու Թէրսանէէն կարգաւ մէկ մէկ խումբ նուազածու գտնուին։

— Պարսից Շահը Շիրի-Խուրշիդի պատուանշան ընծայեր է Սերվիլի Միլան իշխանին։ Խիվայի արշաւանքէն դարձող Գօֆման և Չէրնայէֆ զօրավարաց ալ

այս պատիւն ըրած էր Շահը։

— Ելու մտից նախարար Եուսուֆ փաշա՝ Միւսափաթ անուն տաճիկ լրագրոյն դէմ դատ բացեր է, իւր անձին դէմ յարձակած ըլլալուն պատճառաւ։ Չինուորական պաշտօնատունն ալ վաղը լրագրոյն դէմ բողոքած էր, բայց լրագրոյն յետս կոչումն վրայ դառնով՝ դատատանը ետ մնաց։

— Ղալաթիոյ սեղանաւորներէն անուանի Պ. Գամարօ՝ որ Ռուսիոյ հպատակ է և ուստական դեսպանատան դանձալին դործերը կհոգար, երէկ Օտէսա ուղեւորեր է։

— Ոստիկանութիւնը նկատելով, որ լրագիր ծախողներէն ոմանք վաճառման դիւրութեան համար այլեւայլ ծանր լուրեր աղաղակելով փողոցներն ու շուկաները կդրդեն, և թէ՛ սոցա մէջ անծանօթ անձինք ալ կգտնուին, որոշեր է որ այսուհետեւ չկրնան լրագիր ծախել ա՛յն անձինքն, որոց ձեռքը ոստիկանութեան կողմանէ արտօնագիր արբուած չէ, և երաշխաւոր տուած չեն։ Այս որոշումը կհաղորդուի լրագրապետաց։

— Կայսերական հրամանաւ, ոստիկանութեան կողմանէ այս օրերս չըջարեական մը զրկուեցաւ մայրաքաղաքիս տաճկաց թաղերը, մզկիթներուն մէջ կարգացուելու համար։ Այսու կպատուիրուի արանց՝ որ աղօթքի ժամանակ մզկիթներն երթան, և որճարաններն ու զբօսարանները անտարբեր չնստին։ Իսկ կանանց կպատուիրուի որ շուկաները և փողոցները առանց պատճառի չթափառուին, և 20էն մինչև 26 թիւ բարակութեամբ Էաֆէֆ կապեն, ֆէրահներուն վրայ զարդեր չշինեն, ոտուընին վրան բաց կօշիկներ չհագնին, և թէ՛ այս պատուէրներուն գործադրութեան համար, յատկապէս հրահանգ տրուած է ոստիկանութեան գործակալաց։

— Աղեկսանդրիայէն կգրեն, թէ Եգիպտոսի իշխանութեան կողմանէ 20 հազար զօրք ալ մայրաքաղաքս պիտի զրկուի ընդ հրամանատարութեամբ աւմերիկացի իսթօն զօրավարին։ Այսպէս 30 հազար կըլլայ եգիպտական զօրաց թիւը։

— Ռուսական շոգենաւուց ընկերութիւնը՝ մայրաքաղաքիս ընկի գործակալաց ամսականներն վճարեր ու արձակեր է, խոստանալով ընդունիլ երբեք արձեւալ գործի սկսի։ Ունեցած ածուխն ալ խոստական ընկերութեան տուեր է, և անօրէնն ալ մայրաքաղաքէս մեկներ է դէպ ի Օտէսա։

— Կլսեմք, թէ գաւառներէն հետզհետէ մայրաքաղաքս թափած զօրաց ըրանակութեան համար զօրանոցներն բաւական չըլլալուն պատճառաւ, որոշուեր է բանակատեղի ընել եւլադի կայսերական Բէօշլին կողմերը, և արդէն սկսեր են վրաններ կանգնել։

Օգոստոսիառ Սուլթանն երկու օր յառաջ յիշեալ Բէօշլի փոխադրեց իւր բնակութիւնը։

— Բ. Դրան մերժած դաշնագրոյն, մերժման գրոյն և այլ գրութեանց պատճեններն՝ ինչպէս երեսփոխանական ժողովոյ, նոյնպէս և ձերակուտին հաղորդ

դուրեւելով Բ. Գրեքեն, երկու ժողովներն ալ օրինաւոր դատեր են Բ. Գրեքեն մեծամասն որոշումն, և շնորհակալութեամբ յայտնեցին իրենց ալ հաճ և հաւան գտնուիլը:

— Գրեքեն մ'օրէ հետէ մեծ խորհրդուն սկսած է ճաշի հրաւերել՝ երեսփոխանները խումբ խումբ:

— Ձինուորական պաշտօնատուէնէն հըրատարակուող Հաղիքաթ լրագիրն կհերքէ 1 էվրէնդ Հէրըլտի այն լուրը, թէ Գրեքենեան բանակին մէջ հանրագիր մը կատարագրուի՝ Սէրտարը Էրքէմին տեղ ուրիշ քաջառողջ հրամանատարի մը ընտրուելունը խնդրելու համար: Յիշեալ լրագիրն այս առթիւ Սէրտարը-Էրքէմի ղինուորական տաղանդը կգովէ, և բաւոր զօրականին սիրելի ու պատկառելի ըլլալը կգրէ:

— Ռուսական դեսպանատան պաշտօնակալը առանձինն ու խմբովին իրենց պատկերները քաշել տալով՝ բարեկամաց ու ծանօթից կընծայեն:

— Պէտքըստէն եկած վերջին լուրերէ կիմացուի, որ իշխանութիւնը որոշեր է քաղաքական պաշտօնակալաց թիւը զեղջել խնայողութեան պատճառաւ, և թէ այժմէն 500 հոգի պիտի ճամբուին: Ձինուորական բարձրաստիճան հրամանատարներէ յանձնաժողով մը կազմուեր է, ղինուորական կարգադրութեան համար: Կըսուի, թէ Սերվիայէն արձակեալ օտար հրամանատարը Պոնտիայի ապրտամբաց հետ պիտի միանան: Բրուսիացի զօրավարաց ոմանք Բեդըսպուրկ գացեր, և անաի Պարսկաստան զրկուեր են, որոյ հետ Ռուսիոյ կառավարութիւնըն այս օրերս խիստ բարեկամութեամբ կվարուի:

— Երկու յոյն երկաւասարդ, մէկը թաթաւլացի և միւսը կեսարացի, Բ. Գրեքեն դացեր և մահմետական կրօնքն ընդունելու յայտարարութիւն ըրեր են:

— Գրեքեն մ'օրէ հետէ, Պէյօղլու, Գալաթիա և շրջակայքը հիւսիսէն հիւսիս թիւնը երեւան ելած է: Բժիշկը՝ օգին յարաւիտիտիս վիճակն, և աօնի օրեր և կեղեցեաց մէջ շատ բազմութիւն գըտնուիլը՝ պատճառ կհամարին:

— Օգոստ. Սուլթանին քեռայր և Շուրայի տէվէթի անդամ Մահմուտ փաշա քանի մ'օր յառաջ կառքով կամաւընին վրայէն անցած առնելը, շոգեանաւուց սոյլերէն ձեան մէկը խրտեր, սկսեր է արշաւել, կառավարը չէ կրցեր սանձահարել, և Մահմուտ փաշա խնդրաւորը դուրս նետեր է, բայց զլիւն վիրաւորուեր է: Կառքը կամաւընին միւս գլուխը հաղել կրցեր են կեցունել: Այս միջոցին մաւրացիան մը և փերեզակ մը ձիերէն կոխուելով վիրաւորուեր են:

— Վերջին չորս ամսոց մէջ Աւստրիոյ 9 զօրավարները մեռեր են:

— Բեդըսպուրկէն գրուածին նայելով՝ կամաւոր զօրը գրուող ռուս աշխուհականաց մէջ, իկնաթիւզ զօրավարի դըլխաւոր քարտուղարն ալ կայ:

Երրորդ աստիճանի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ՝ Իլմիրի գաղղիական հիւսաւատուն:

— Առեւտրական ժողովոյ երկրորդ նա-

խաղահ կարգեցաւ նոյն ժողովոյ անդամներէն Թ. Բախին փաշա:

— Յիշեալ ժողովոյ անդամ անուանեցան՝ շուրայի-Տէվէթի նախորդ մաւալին Էմին պէյ և Գըլճեան Յակոբ Էֆէնտի:

— Շուրայի-Տէվէթի անդամաց կարգն անցաւ՝ տուլլար երեւելիներէն ճօմագօֆ Էֆէնտի:

— Օգոստոսիտ. Սուլթանը գլխիկի ականակուռ տուլի մը ընծայեր է ոտուկանութեան նախարարին:

ԼՈՒՍՆԱԿԱՐԻ ԳԻՒՏՆ ՈՒ ԳԱՂՏՆԻՔԸ (ՏԵՒԷՆ 4158)

Առաւելական պարկերէն ապակի Էրք. — Ապակիի վրայ կրնանք առաւելական զեղեցիկ պատկերներ ստանալ՝ ժխտական (նուազական) պատկեր մը պատրաստելէն զինք. սակայն առեւելականաբարութեան միջոցն աւելի կարճատեւ և գրեթէ կէսը պէտք է լինի որքան որ նուազական պատկերներու համար:

Այնուհետեւ զանոնք երկաթի ծծմբատի յաղեցեալ լուծման մը մէջ կընկղմենք, մինչ պատկերն իսկոյն երեւան կընկնէ, բայց եւ այնպէս նուազական: Արգ՝ առաւելական վերածելու համար՝ նախ ջրալից ամանի մը մէջ կիլիկիոյ ապակեայ թիթեղը, որպէս զի անոր վրայի երկաթի ծծմբատն անհետանայ: Եւսոյ անոր վրայ կալիոնի խաժուկէն (1) (սխանիւս տը փոթափուում) լուծուած մը կընուր, որուն 10 էն մէկ մասը խաժուկ և 9ը ջուր է: Եւ անդէն պատկերն ամենեւին մերկանալով՝ առաւելականի կիլերածուի: Այն ժամանակ պատկերն պարզ ջրով լուալէ զինք՝ հաւարակ ջնարակով կօծենք զայն, և ի վերջոյ չրէստոմանի կուպրի խաւով մը կծածկենք ամբողջ թիթեղը: Արգ՝ ապակեայ թիթեղին միւս կողմն առարկային ճշմարիտ (առաւելական) պատկերը կներկայացնէ մեզ:

Լուսանկար սպիտ (ալպիւմին) ազօծ ապակեայ թիթեղի վրայ քօլօրիօնով պատրաստուած ապակեայ թիթեղներն անպատկերութիւն մ'ունին, որ պատրաստուելէն անմիջապէս վերջը զործածելու է զանոնք, մինչդեռ սպիտաօծներն կրնան ութ կամ աւելի օրեր անեղծ մնալ նկարատուին մէջ արեղակա հարկէ առաջ: Բայց եւ այնպէս սպիտաօծներն աւելի երկար ժամանակ արեղակա հարկ պէտք է քան թէ քօլօրիօնաօծներն, եւ ասոր համար է որ կենդանադրի համար երբէք իսկ միմիայն տեսարանաց պատկերներ հանելու կըործածուի:

Լուսանկարի մէջ սպիտի (ալպիւմին) կիրառութիւնը Նիէփս տը սէն Վիլլիոր մտցուց տաղլին անգամ: Այս նիւթը պատրաստուելու համար, անորոշ քանակութեամբ հաւկիթի ձերմիկուց կառնուելու և զայն ձիւնի հետ զարնելէն ետքը՝ կձգենք որ նոսրի. Եւսոյ ուրիշ ամանի մը մէջ կփոխադրենք անոր հարկու մասին վրայ 1 մաս կալիոնի մանուկ (2) (Իօսիւս տը փոթափուում) և 23 մաս ջուր կյաւելուենք: Այսպէսով հեղուկ մը կստանանք, զոր կարելի է պահել երկար ժամանակ կարի իմն խցուած սրուակներու մէջ:

Ապակեայ թիթեղն՝ զոր սպիտով պիտի օծենք, կատարելապէս մաքրել պէտք է, ինչպէս որ քօլօրիօնով օծելէ առաջ կընենք: Ի վերջոյ թիթեղը թիթեղ կերպով մը կառքընենք, որպէս զի անոր անպէտ կողմը խեղճ-

(1) Ալիոնի խաժուկը ձերմակ, թուռաւոր խոնաւալոյծ փոշի մ'է, զոր զեղազործը խցուած սրուակներու մէջ կպահեն. այս մարմինը թէ տարբարանութեան և թէ լուսանկարի մէջ կըործածուի. արծաթը լուծելու յատկութեամբ լուսանկարի մէջ լուսանկարաց մատներուն սեւ արտանքը հանելու կծառայէ:

(2) Ալիոնի մանուկն անգոյն, կծու և զփռակ համով, հալելի, խոնաւալոյծ, ջրի և ալքոհի մէջ շատ լուծանելի մարմն մ'է բժշկութեան:

կաթէ (1) (կեղաւ փեղոյ) խողովակի մը ծայրը փակցենք, որ թիթեղը զործածելու միջոցին կօթի տեղ կծառայէ: Թիթեղը կօթէն կրնանք ևս վերը բացաւորեալ եղանակով պատրաստուած սպիտի հեղուկն վրան կընուր, այնպէս որ վրան սպիտեայ խաւ մը կապէ. Եւսոյ խեղճութե կօթը երկու ձեռաց մէջ բռնելով՝ արագ արագ կգոցենք թիթեղը, որով վրայի հեղուկն կենդրոնախոյս զօրութիւն մը ստանալով՝ սպիտի աւելորդ մասերը թիթեղին կզրերը կզկուին, զորս չնչառ (վիսէթոլ) մը կժողովենք: Այսպէս թիթեղն սպիտով օծելէ ևս չորցնելէ զինք՝ վայրկեան մը զայն արծաթի աւաղանի մը մէջ կընենք, որուն 100 մաս ջուրն 8ը արծաթի բորակաւ և 8 մասը բերեղանալի քաջախական թիթուռաւ է:

Աւաղանէն հանելէն ետքը՝ թէեւ թաց բայց կրնանք զայն (թիթեղը) նկարատուին մէջ դնել. այլ երբոր ցամքեցնելէ զինք զործածելու ուղենք՝ նախ զայն զտեալ ջուրի մէջ լուալով անոր վրայ գտնուած արծաթի հետքը կանհետացնենք, եւ Եւսոյ խաւարի մէջ կըորցնենք, մինչ կրնանք երկար ժամանակ պահել զայն գործածելէ առաջ:

Երբ այսպէս պատրաստած թիթեղն նկարատուին մէջ քսան րոպէի չափ լուսոյ ազդեցութեան ենթարկենք, և Եւսոյ զայն կալիթիթեղուալ լուծման մը մէջ ընկղմելով ևս այս լուծումը ալքոհի կանթեղով մը մեղմիկ տաքցնենք՝ պատկերն իսկոյն երեւան կընկնէ: Եթէ արծաթի բորակաւ լուծումէ մը մի քանի կաթիլ յաւելուենք կալիթիթեղուալն այս աւաղանին մէջ՝ թէ պատկերն երեւոյթը կը փութացնէ ևս թէ տեւքին ուժգնութիւն կուտայ: Ի վերջոյ թիթեղը պարզ ջրով լուալէն զինք՝ զայն նաւորոնի ենթաձմբակի (հիւսիս-սիւրբիւք տը սուտ) աւաղանի մը մէջ կնկղմենք որուն 100ին 8 մասն ենթաձմբակ իսկ 92ը ջուր է:

Այսպէսով ստացած պատկերն թէեւ ժխտական (նուազական) է, սակայն ասով ինչպէս արդէն բացատրեցինք, կրնանք առաւելական ճշմարիտ պատկերներ պատրաստել սպիտաօծ ապակիի կամ թիթի վրայ: Հ. Պ.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ			
Ապրիլ 8			
Քօնստիտէ	10-15		
Սոսիէթէ Ժէնէրալի բաժինը Անգ. լիբ.	2-30		
Քրէտի » » Օսմ. »	1-30		
Երկաթուղեաց » » Քր. »	27-		
Թրամուէյ » » Օսմ. լիբ.	1-55		
1863ի փոխառութիւն » » Քր.	55-		
1863ի » » »	56-		
1869ի » » »	50-		
1872ի » » »	22-50		
ԴՐԱՄՔ, Օսմ. լիբան 100 էն			
Մէճիտիյէ 104-30	Բուսիոյ բոլ	89-	
Մէթալիք 114-	Գաղղ. լիբա	88-18	
Պըրնէ 170-	Անգլ. »	110-50	
Թիթաղրամ 164-10	Գրիմից	51-20	

Խեղիւր Արեւելեան
Լեռնայի արդէ վիճակն
Արմաշի վանական մամլէն իւրոյս ընծայեալ սոյն տետրակը՝ որ ամենայն ուշադրութեամբ ընթերցման արժանի է, մայրաքաղաքիս բոլոր հայ գրավաճառաց խանութները կծախուի ի գին 3 դշ:

ԽՐԱՏՔ ԸՆՏԱՆԵԱՅ

ԱՍՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ - ՈՐԴԻՔ. - ԸՆՏԱՆԵՔ
Արմաշու վարժարանին աշակերտ յարգոյ Յակոբոս Պ. Սրտպետի թարգմաւած, և տեղոյն տպարանէն իւրոյս ընծայուած Մէյնան Շալոնի նշանաւոր հեղինակութիւնն է, որ երեք կարեւոր կէտերու՝ ամենանութեան, որդւոց և ընտանեաց վրայ կիսուի, խիստ օգտակար է մեր ամեն կարգի ազգայնոց համար: Եր ծախուի Պօլիս Չաղմագճըլար վոզոց թիւ 20, Յովսէփ Գալաֆեանի գրատունը: Գին 1 ֆրանգ:

(3) Խեղճութիւն լուսանկարի և մետաղային ալեւայ լուծումներու հետ զեղեցիկ գոյներ յառաջ բերելու կըործածուի:

ՄԱՐԻՕՆ ՏԵԼՈՐՄԻ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՆԻԸ

Կ Ա Մ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏԱՐՓԱՆԻՔ

Հեղինակ

Ի. Ժ. Բ. Մ. Մ. Մ. Մ.

ԹԱՐՓԱՆՆԵՅ

Գր. Ջե. Բ. Բ. Բ.

Սոյն հրահանգի վերջին հայերէն թարգմանութեան Բ. Հատորը Պաշտօնական ըլլալով, կը գտնուի Ս. Գ. և Երանական գրատունը՝ Երևան-ճամի Ջիլի-կիրէր ճատտէսի թիւ 2, և ուրիշ գրատուններու քով: Գին 2 ֆրանք:

Ամբողջ գործը չորս կամ հինգ հատորէ պիտի բաղկանայ:

ՀԱՅԷՆՆ Ի ՍԻՊԻՐ

Կ Ա Մ

ՊԱՐՓԱՆԱՆ ՀԱՅԷ

Գր. Ս. Մ. Մ. Մ. Մ.

Արամեան մամուլէն մաքուր և ընտիր տպագրութեամբ քանի մը ամիս յառաջիկայ ընծայեալ այս գիրքը՝ երկրորդ անգամ ուշի ուշով կարդալով, որոշեցինք շատ անգամ ծանուցանել, և մեր ազգին վիճակին վրայ ստոյգ տեսնելով թիւն առնուի՝ և խորհիլ ու գործել փափաքող ազգայնոց ուղարկութեան մատուցանել:

Գիրք մը՝ որոյ ամեն մէկ տողերը ուշի ուշով ընթերցման արժանի են: Լի է պատմական յիշատակներով, ծանր անցքերով ու արկածներով, որ անցած են ու կանցնին ցարդ մեր ազգայնոց զիւն, աշխարհի ո՛ր կողմը որ գտնուած են և կ'գտնուին ցան և ցիր: Լի է ազգասիրական արտաբերութեամբ: Սոյն գիրքը քաջ կը նկարագրէ մեր կղերին վիճակի ի գաւառս, կը նկարագրէ՝ քրդին արարքներն ի Տաճկաստան, և ռուսական հնարքներն ի Ռուսաստան ի վնաս մեր կրօնին և ազգայնութեան: Հայ մը, որոյ երակներուն մէջ կ'ախիլ մի բուն հայկական արիւն կ'գտնուի, չկրնար անտարբեր գտնուիլ և չզգածուիլ, երբ կտեսնէ որ Շահէն անուն հայկառայ երկրաստարգ մը հաղարուժէկ անձկութենէ և մինչև իսկ անձնասպանութեան փորձանքներէ յետոյ, օգնութեամբ Երկնից կենէ կ'հեռանայ Աղթամարայ վանական կեանքէն, և ընդ սուր և ընդ ջուր, և ընդ սար և ընդ ձոր հրաշալի երկայնատութեամբ անցնելով, վերջապէս աշխարհիկ կենաց մէջ կը մտնէ, իւր անուանգեալ սիրելին ահագին լերանց ստորոտները գետահեղձ վիճակի մէջ ուր ուրեմն գտնուով: Կարգա՛ ո՛վ Հայ, և տես թէ այս Շահէնը վերջապէս ի՞նչպէս ինքզինքը կ'գտնէ ի Ռուսիա, ի՞նչ տխուր անցք և արկածք կ'պատահին անգամոր և Շահէնին, և հուսկ ապա ի՞նչպէս Սիպիւրի սառնապարփակ խորերը կ'զատարարուի: Կարգա՛ տես, թէ ի Ռուսիա ի՞նչ դժոխային դերեր կ'խաղայ վաղինակ մը, ի՞նչպէս կ'մտնէ սա՛ զՇահէն զազատարար իւր, և թէ՛ ի՞նչպէս և ինքն վերջապէս իւր վասակային չարարութեանց պատուհասը կ'ընդգունի:

Սոյն ամենօրեայ գործը կ'գտնուի՝ մայրաքաղաքիս բոլոր հայ գրափառաց քով:

Ի Լ Ա Ն

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍԲԷՐԻ

Ասաքերի շահանէ էլպիսէ անպարբնա միւսայեա օլունաճադ էլլի պին ատէտ ֆէս պիր մահէ գատար թէսլիմ օլունամադ, վէ պէհասը մագպուդ սէնէտի թարիխնտէն ի թիպարէն օթուդ պիրէր կիւնլիւ իւշ թագսիթ իլէ սիմ մէճիտլիէ երկիրմի զուրուշա, վէ սիմ մէճիտլիէ վէրլմէզսէ՝ վիսաս ֆիյաթը ըլա պիլ հիսապ ֆէրդի իլէ պէրապէր գայիմէ օլարագ նիլամիլէ խաղինէսինտէն վէրլմէք շարթը ըլա պէհէր ատէտի եէտի պըլըդ զուրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլունա՛ նիսանը բուսինին օն պիւրինճի պաղար իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վէրլմէճէ յինտէն՝ ի թա ի թմէյէ թալիպ օլանլէրին եէվմի մէղըրուտէ Տարը-Շուրայի ասքէրիլէ կէլմէլէրի:

Յ նիսան 1877

Պապը Սէրասբէրի

Ս. ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՅ

ԳԻՇԵՐՈՐԵԱՅ ՎԱՐՃԱՐԱՆ ՅԱՐՄԱՇ

Անցեալ օգոստ. ամսոյ 18րդ օրն վարժարանիս արձակուրդի օրերն աւարտեալ ըլլալով՝ աշակերտներն դարձած են և արդէն դասուց աւանդումն իսկ սկսուած է:

Այն ծնողաց կամ որբերու խնամալի մարդասէր բարերարաց որ իրենց զաւակները կամ որբը վարժարանիս խնամոց յանձնել կուզեն կը յայտարարեմք թէ՛:

Ս. Ղեւոնդեանց գիշերօթեայ վարժարանս յառաջագէժ վարժարաններուն մեթոտով կանոնաւորեալ խիստ բարեկարգ վարժարան մ'է:

Կ. Պալէսէն և այլ քաղաքներէ փոքր ինչ հեռաւորութիւնը թէ և ոմանց համար անհանդի թուի, սակայն կերպ մը բարիքէ ծնողաց աչքէն և զրօսալից վայրերէ հեռի անխօսի և անզրպ մտօք միայն ուսման պարտաւերլու կողմանէ: Ուսմանց տեսակներուն ամենը, նկարչութեան ամեն ճիւղերը և լեզուներէն երեք միայն, հայերէն, գաղղիերէն և տաճկերէն կանաչուին, բայց ոչ բնաւ վերի վերոյ կամ թերի:

Սմեն ուսանելի առարկայից համար ընտիր և յաջողակ դասատուներ կան:

Աշակերտաց կենքն և առողջութիւնը խնամով պահպանուող համար վարժարանս իւր մէջ յատկապէս մշտնջենաւոր բժիշկ կ'պահէ՝ վկայեալ և յաջողակ, և բաւականաչափ զեղարան:

Աշակերտին տարեկան թոշակն է 32 լիրա օսմանեան որոյ մէջ են, երթևեկութեանց թըղթատարութեանց և սովորական ազանեւեաց ծախքէն դատ, ուրիշ բոլոր ծախքերը:

Արձակուրդի կամ պարտադր օրերը բոլոր տարին միայն մէկ ամիս է և ոչ բնաւ աւելի:

Միշտ բաց է և բաց պիտի մնայ վարժարանս. որ ատեն որ ուզեն՝ աղատ են ծնողը կամ բարերարք իրենց զաւակները կամ սաները տալու:

Որոշք որ աշակերտ պիտի զրկեն մեզ՝ պէտք է կամ Պալէսէն Փոռնը լրագրոյ արտօնատէր մեծ. Համբարձում էֆ. Ալաճաճեանի հետ տեսնուին (Ալաճա-Համամ Խանը Խալիլ թիւ 19) և կամ հոս մեզի հետ թղթակցին:

1876 սեպտ. 1

Խորեն Եպիսկ.

Ի վանս Չ. Ս. Աստուածածնի

ՅՐմաշ

Պօլիս, կամրջին գլուխը, վալիտէ-Սուլթանի նորաշէն խանութներէն թիւ 4, Մատթէոսեանց խանութը, տաճկերէն, հայերէն և գաղղիերէն ամեն տեսակ հին և նոր հրատարակեալ գրքեր, գալորդական և այլն, կ'գտնուին գոհացուցիչ գնով:

ԱՌ ՄԱՐԳԱԿՆ

Պատմութեան և հայկական գրականութեան փորձաքննիչ Կ. Բ. Մ. Մ. Մ.

Պատմութեան և հայկական գրականութեան փորձաքննիչ Կ. Բ. Մ. Մ. Մ.

ՄԵԾ ՏՈՒՆ ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԴԵՂՈՐԷՑ

Վ. ԾԱՆՆԻ

Բերա Մեծ փողոց Աղաճաճի բիւ. 77

ԵՒ

Կ. Պօլիս Կամուրջի նրապարակը բիւ. 1-2

Եւրոպիոյ առաջին գործարանաց հետ յարաբերութեամբ կապուած, և իւր գեղորէից ընտրութեամբ և գնոց չափաւորութեամբ հըռչակուած:

Մակի մթերանոց անուանի Հ. Նէսթլէ քի-

միագէտին շինած Յ. Լաֆլէն, որոքիքիկ արեւողայոց, տկար կաղմ ունեցող և հիւանդութեանէ ապաքինելոց միակ սննդարար ուտելիքէն համայն Եւրոպիոյ մէջ ընդունուած և ամեն գըլխաւոր բժշկաց հաւանութիւնն ստացած:

Հոն կը գտնուի նաև.

Գրա-Պա (մատակի խմորեալ կաթ) որ մեծ համբաւ ունի Եւրոպիոյ մէջ և շատ կը փնտրուուի:

Սէլ-Ֆալ Գր. Բիւլէն, զուտ և մաքուր, Բէլ-թիէ, Տիւպուք, Ժուպի և Իվանս Լէղէ ճարտար քիմիագէտներէն պատրաստուած:

Ձիւն Է-Է, զուտ, Գրիսթլանայի Բէթեր Մէլլէրի գործարանէն ելած:

Նէլ-Է-Է (հիմնալ) Խաֆա-Է, Լուսովիկա պուրկի Հ. Յարնը գործարանէն ելած ստամոքսի ուստի տուող և անորժակ բացող, որ հասարակ խահուէի հետ խառնելով՝ գինը մեծապէս կ'իջեցնէ՝ առանց համա ու հոտը փոխելու:

Արտա-Խաֆա Խաֆա ամեն ժամու մէջ:

Տէ-Ֆէլէ Զա-Է, մաղերու անփրկելի ներկ:

PILULE HOLLOWAY

ԴԵՂԱՆԵՐ ՀՈՒՆՈՒԼԻ

Լեւորդի, ստամոքսի, և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, նաև ջրային տկարութեան, ուստի տուող և անորժակ բացող, որ հասարակ խահուէի հետ խառնելով՝ գինը մեծապէս կ'իջեցնէ՝ առանց համա ու հոտը փոխելու:

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՆՈՒԼԻ

Մորթային հիւանդութիւնը և վէրք բուժելու մասին ունեցած պաշտամական յատկութեանցը չհաւատարի բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թուեաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ (չիրիփէնչէ), սրունից և ստեանց վէրքեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կուսանան. օգտակար է նաև հարբախի, հաղի, սրտի բարտխման, մանաւանդ օդացաւ (եէլ) ըստած հիւանդութեան: Իւր կաղղուրիչ և զօրաւոր աղիքներութեամբ խոյ (սըրաճա) հիւանդութեան ապականիչ զօրութիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ՝ կը գիմագրաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տուփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դեղափառանքներու քով, և մասնաւորապէս Պահճէ-Գալիւ Թաշ Խանի կողմէրը Պ. Գասապեանի գեղարանը՝ Նօ. 7 կը ծախուի:

Աւելի առնել ուղղող կը հրաւիրուի առ հեղինակն տրքթոր Հոլուէն Ի Լոնտոն Օքսֆորտ փողոց թիւ 353:

ՊԱՏՄԱՆՔ ՓՈՒՆՋԻ

- 1.—Փոռնը 20րդ ԵԱՐԹԻ և ԵԱՐԹ օրերը կը հրատարակուի:
- 2.—Տարեկան բաժանորդագրին է միայն չորս արծաթ մէճիտ՝ կանխիկ վճարելի թէ՛ մայրաքաղաքիս և իւր արուարձանաց և թէ՛ գաւառաց համար:
- 3.—Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կը նուաճուի:
- 4.—Տեղական ու գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ:
- 5.—Հատը 40 փարայ է, և կը գտնուի ամեն Հայ գրափառաց խանութները և ձեռքէ ծախողներու քով:
- 6.—Ծանուցման տողը 3 դրու է մէկ անգամի համար: Աւելի աժան կըլլայ աւելի անգամներու համար:
- 7.—Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան, Կ. Պօլիս Ալաճա-Համամ Խալիլ խան միջին լարկ թիւ 19:

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳԻ. Ս. Դ. ՊԱՐՏԻՋԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐ Բիգա փաշա խան բիւ. 3